

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Н.М. Корнійчук, А.М. Ляшевич

*МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ*

«БІОХІМІЯ СПОРТУ»

Навчально-методичний посібник для студентів факультетів фізичного
виховання і спорту вищих навчальних закладів

Житомир
Вид-во ЖДУ ім. І. Франка
2014

УДК 58 (075.8)
ББК 28.5я73
Б81

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Житомирського державного університету імені Івана Франка
(протокол №6 від 24.01.2014 р.)*

Рецензенти:

П. С. РУСАК, доктор медичних наук, професор кафедри дитячої хірургії
НМАПО імені П. Л. Шупика;

С. М. ГРИЩУК, кандидат медичних наук, заступник виконавчого директора
благодійної організації «Лікарняна каса Житомирської області».

Біохімія спорту : навчально-методичний посібник для студентів факультетів
фізичного виховання і спорту вищих навчальних закладів / Н. М. Корнійчук,
А. М. Ляшевич. – Житомир, 2014. – 57 с.: іл.

Систематизовані та представлені поняття про життєдіяльність цілісного організму у взаємодії з зовнішнім середовищем на субмолекулярному, молекулярному та на клітинному рівнях; показано, як під впливом фізичних вправ змінюється метаболізм у м'язових волокнах, як залежить стан м'язів від забезпечення їх енергетичними субстратами та киснем. Особливу увагу приділено біохімічним факторам процесів стомлення, відновлення, адаптації до фізичних навантажень, а також розвитку нових методів контролю за функціональним станом спортсменів і доцільності використання спеціальних засобів, спрямованих на підвищення працездатності та прискорення процесів відновлення.

УДК 58 (075.8)
ББК 28.5я73

© Н.М. Корнійчук, 2014 рік
© А.М. Ляшевич, 2014 рік

ЗМІСТ

Лабораторна робота №1: Сучасні біохімічні методи досліджень в спорті. Якісні реакції на білки цитоплазми м'язових клітин	4
Лабораторна робота №2: Вивчення механізмів анаеробного ресинтезу АТФ при фізичній роботі. Визначення молочної кислоти ензиматичним методом	12
Лабораторна робота №3: Біохімічні зміни в організмі при виконанні вправ різної потужності й тривалості	18
Лабораторна робота №4: Динаміка біохімічних змін при стомленні. Визначення активності лактатдегідрогенази в сироватці крові по реакції з 2,4-динітрофенілгідразином	21
Лабораторна робота №5: Біохімічна характеристика процесів відновлення при м'язовій діяльності	24
Лабораторна робота №6: Біохімічні фактори спортивної працездатності	27
Лабораторна робота №7: Енергозабезпечення швидко-силових фізичних навантажень і адаптація в процесі спортивних тренувань. Визначення активності креатинкінази в сироватці крові кінетичним методом. Визначення тригліцеридів в сироватці крові по кольоровій реакції з ацетилацетоном	30
Лабораторна робота №8: Біохімічні основи витривалості спортсменів	33
Лабораторна робота №9: Закономірності розвитку біохімічної адаптації й принципи тренування	36
Лабораторна робота №10: Закономірності біохімічної адаптації в процесі спортивного тренування	39
Лабораторна робота №11: Біохімічні основи раціонального харчування спортсменів	41
Лабораторна робота №12: Роль окремих хімічних компонентів їжі в забезпеченні м'язової діяльності	46
Лабораторна робота №13: Біохімічний контроль у спорті	49
Лабораторна робота №14: Біохімічний контроль розвитку систем енергозабезпечення організму	51
Лабораторна робота №15: Вплив біологічно активних речовин на працездатність спортсменів. Визначення перекисного гемолізу еритроцитів	53
Лабораторна робота №16: Регуляція споживання кисню. Гемоглобін як фактор транспорту кисню. Кількісне визначення гемоглобіну в крові	55
Література	56